

PARTNERSTVOM KROZ
DECENTRALIZACIJU: ŠABAC (VI)

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

Piše: Dragan Eraković, „Podrinske“

PO DIKTATU PARTIJSKIH CENTRALA

Šabac, kao retko koji grad, ima loše iskustvo sa prestonicom, odnosno partijskim vrhovima. Tako je posle republičkih izbora 2003. godine G-17 plus u Šapcu osvojio 9,9 odsto glasova, i to je bio najbolji rezultat ove stranke u Mačvanskom okrugu. Međutim, nakon toga vrh stranke odlučio je da se Opštinski odbor raspusti, navodno zbog „mlakih rezultata“. To je potvrdila i Verica Kalanović koja je došla kao egzekutor. Tadašnji predsednik i potpredsednik Opštinskog odbora G-17 plus kao i nekoliko osnivača najpre ekspertske grupe, a posle kao stranke, su jednostavno izašli iz stranke jer, iako u programskim načelima stoji da je lokalna politika jedno od osnovnih načela, pokazalo se kao mrtvo slovo na papiru.

AUTOPUT NA DUGOM ŠTAPU

Znatno pogubnije posledice po Šabac imali su odjeci čuvene Osme sednice CK SKS. Zbog izdavanja menica bez pokrića tadašnji Opštinski komitet SKS tražio je smenu i odgovornost čelnika FK „Mačva“, ali i bliskog prijatelja tadašnjeg predsednika Međupštinske konferencije SKS Podrinsko-kolubarskog regiona. Međutim, njegov glas bio je bitan za CK SKS, pa je došla „kaznena ekscidija“ iz Beograda, tako da je sem dva člana celo Predsedništvo Opštinskog komiteta podnelo ostavku, zatim predsednik SO Šabac, predsednik Izvršnog saveta, kao i rukovodstva tadašnjih društveno-političkih organizacija. Te 1988. godine jedno vreme vlast u Šapcu obavljali su potpredsednik opštine i sekretar Veća sindikata.

I na drugim primerima pokazano je da Šabac nije u najboljim odnosima sa vlašću u Beogradu. Šapčanima smeta što je sedište Privrednog, odnosno Trgovinskog suda u Valjevu, iako ima znatno jaču privredu i veći broj preduzeća. Takođe, sedište Odeljenja Ministarstva za obrazovanje je u Valjevu, a Šabac ima barem za trećinu više škola i učenika. Nije nebitno da je nadležnost i za službu Državne bezbednosti u Valjevu. Tek od pre neku godinu za predsednika Privredne komore Mačvanskog i Kolubarskog okruga izabran je predstavnik iz Šapca. U Šapcu je bilo sedište Šabačko-valjevske eparhije, ali je u međuvremenu i Valjevo dobilo eparhiju. Od republičkih institucija u Šapcu je jedino sedište Uprave za agrarna plaćanja. Takođe, Šabac je dobio Carinarnicu koja obavlja posao i za deo zapadne Srbije.

Naravno da od političkog uticaja zavise i ulaganja u infrastrukturu i privredu. Šapcu najviše nedostaje autoput i druge magistralne saobraćajnice. Iako dnevno od Rume do Šapca prođe više od deset hiljada vozila, što je preduslov za izgradnju autoputa, od toga za sada nema ništa. Po predračunu put Ruma-Šabac, sa po dve trake i mostom na Savi, koštao bi oko sto miliona evra, ali tih para nema, a bile su očekivane od prodaje „Telekoma“. Takođe, postojeća pruga do Rume, odnosno Malog Zvornika nije remontovana, a izostalo je i čišćenje plavnog puta Savom. Za to su potrebna velika sredstva i to pre svega iz republičkih izvora.

S druge strane, novim zakonom po kome se 80 odsto prihoda od poreza vraća lokalnim samoupravama, nije

bitno promenilo postojeću sliku. Iako se u gradski budžet sliva po ovom osnovu oko pola milijarde dinara, zato su manji republički transferi, pre svega u oblasti putne privrede i kapitalnih investicija.

DECENTRALIZACIJA ZAVISNA OD PRIVREDE

Gradonačelnik Šapca Miloš Milošević, kome je ovo treći mandat, smatra da i postojeći Zakon o lokalnoj samoupravi jasno definiše koje su to nadležnosti, i to pre svega u interesu građana. Snabdevanje vodom, čišćenje i uređenje životne sredine, planiranje, kultura, dečja zaštita, najbolje se rešavaju u ingerencijama opština, odnosno gradova.

- To je i evropska praksa da se vitalni problemi rešavaju u okviru lokalne samouprave. Jako je važno da su urbanističko planiranje, dozvole za izgradnju u našoj nadležnosti. Besmisleno je da se usporava i gradnja i promet ako sve mora da ide na overu ili dozvolu u Beograd. Važno je da imamo aktivan odnos i prema fondovima iz Evropske unije. Na osnovu regionalne saradnje sa Sremskom Mitrovicom rešavamo pitanje deponije, u šta je Evropska unija uložila šest miliona evra. Takođe, na osnovu rešavanja pitanja prečišćavanja otpadnih voda Šabac je od Evropske unije dobio 11 miliona evra - ističe Milošević. On smatra da je neposredno biranje gradonačelnika demokratskije i daje veća ovlašćenja za ovu funkciju.

Iako pripada grupi razvijenih sredina, nivo zarada zaposlenih u Šapcu je ispod republičkog proseka. Delom što više od polovine stanovništva živi na selu, ali i zbog postojećeg stanja u industriji. Visok nivo ekonomskog razvoja nužan je za decentralizaciju, pokazalo se na primerima razvijenih zemalja. Dr Dejan Grujić, profesor ekonomije na Visokoj poljoprivrednoj školi u Šapcu, ukazuje da privredno nerazvijene zemlje ne mogu uspešno da izvedu proces decentralizacije.

- Prednosti decentralizacije su olakšavanje prilagođavanja lokalnim potrebama, donosioci odluka su bliži predmetu odlučivanja, otkrivanje grešaka u funkcionisanju je lakše i brže, veća je transparentnost obavljanja posla i jednostavnija je komunikacija više i niže vlasti. Međutim, uspeh decentralizacije zavisi od nivoa privrednog razvoja i bez tog potrebnog nivoa ona je nemoguća. Neophodna je diferencijacija državnih organizacija i stvaranje mreže civilnog sektora, za šta je potreban i veliki činovnički aparat i finansiranje iz lokalnih javnih prihoda. U svemu tome potrebna je i razvijena svest građana o izmirivanju obaveza za rashode lokalne uprave, a takođe postoji opasnost od stvaranja lokalne birokratije. Lokalne birokrate su pod većim uticajem lokalnih interesnih grupa naročito u sferi oporezivanja i izdavanja dozvola. Nivo slobodnog odlučivanja veći je na lokalnom nivou, a korupcija često zahteva saradnju političara i birokrata - smatra Grujić.

On posebnu opasnost vidi da će se decentralizacijom poreza i javnih prihoda u pogledu raspodele ubrzati razlike do destrukcije i rivaliteta pojedinih regiona. Beograd praktično postaje država u državi sa velikim resursima, dok ostali regioni daleko zaostaju.

POTROŠAČKI VODIČ

AUTO - GAS SERVIS

SEQUENT, Sombor, Milke Grgurov 16, telefon: 062/441-598
AMSS - AMK MAGNET, Sombor, Veljka Petrovića 16, Staparski put JUG 3, tel. 065/9872570

AUTOKLIME SERVIS

DAKAR-AUTO D.O.O. Filipa Kljajića bb, tel. 434-043

AUTOPRAONICE

Autopraonica B & N Sombor, Staparski put bb (U tržnom centru KTC) Telefoni 025 / 464-415 063 / 1666-818
“ŠTRUMF-PLUS”, Sombor, Branka Radičevića 47 Telefon 063/190-5728

AUTOPREVO- ZNICI

“TERZIN TRANSPORT”, Vuka Karadžića 25, Sombor. Telefon: 069/ 426-48-70.
“TEREK”, Sombor, Slavujev venac br. 8. Tel.: 063/88-34-879 063/87-41-268

AUTO-STAKLO SERVIS

DAKAR AUTO D.O.O. Filipa Kljajića bb, tel. 434-043
AMSS - AMK MAGNET Sombor, Veljka Petrovića 16, Staparski put JUG 3, tel. 426-987

AUTOŠKOLA

“HERC”, Vojvodanska 13, tel. 422-047, mob. 063/80-54-377.
AMSS - AMK MAGNET Sombor, Veljka Petrovića 16, Staparski put JUG 3, tel. 444-987 i 22-722

BRAVARI

“GORETIĆ”, Ambrozija Šarčevića 44, tel. 422-052, 064/25-64-515.

ZDRAVSTVO

Privatna lekarska ordinacija **Dr Vesna Đurić**, specijalista za plućne bolesti, Jurija Gagarina 1a, tel. 461-567, 063/552-606.
Stomatološka ordinacija Dr Aleksandar Crevar, Sombor, Sončanski put 41, tel. 442-111.
Privatna ordinacija “BALTIS”, M. Gupca 69, tel. 461-533.
Privatna poliklinika “DR STOJAJIĆ” -ultrazvučni i specijalistički pregledi Sombor, Staparski put 22 Telefon 442-881

IZRADA ROLETNI, VENECIJANERA I HARMO-VRATA

“DUGA-MONT”, Panonska 49, tel. 461-649, 063/461-644.
“ROLO-SHOP”, Nova 7, Beždan, tel. 025/810-761, 064/127-63-43.
“ROLOMONT - ZB”, Sombor, Ive Andrića 9 Tel: 060/08-95-277

KAMENORESCI

“LAZIĆ I SINOVI” Blagojevićeva 70. Tel. 429-379, 421-213;

063/505-515.
STEVAN KOBERSKI, Čonoplja, Karadorđeva 55. Tel. 844-370, 063/857-10-61.
RONALD EGERC Apatin, Petra Drapšina br 39 Telefon 775-384, mob. 063/ 8522-595

MILIVOJEVIĆ, Sombor, Skopljanska 19, telefon 437-454
Kupusina, Jožefa Atile br 8a, telefon 786-052
Mob.: 063/502-914

KNJIGOVODSTVENE USLUGE

“SAVA”, 21. oktobra 6, tel. 24-480, 29-329, 421-042.

ODGUŠIVANJE KANALIZACIJE

“KOLARIĆ PLUS” D.O.O., Đure Daničića 13, tel. 064/27-85-899, 025/44-88-00
PROTOK Telefoni: 025 / 864-422 060 / 3316-686 061 / 2316-888

POGREBNE USLUGE

“MIR”, Vojvodanska 68, tel. 430-890, mob. 063/520-956, 063/543-062.
“HRAM”, Solunskih boraca 1a, tel. 428-777, mob. 063/527-260.
“TARA”, pogrebna služba JKP “Čistoća”, Pariska 2. Telefon: 22-740, mob. 063/548-609.

PVC STOLARIJA

“ROLOPLAST”, Sombor, Ive Andrića 9
Tel: 025/462-254 063/ 80-67-412

PRODAVNICA AUTO-DELOVA

“AUTOBARANJA” d. o. o. Radišićeva 67, tel. 25-626; 23-364.
“LER-AUTO”, Prote Mateje Nenadovića 18, telefoni: 5440-067, mob. 064/22-19-768.
“KUMIR-COMPANY” Sombor, Zlatne grede 20, telefoni 420-441 i 437-360

RTV SERVISI

“MEGATRONIC”, Gruje Dedića 24, tel. 440-440.
MIRKO SILADI, Venac S. Stepanovića 22, tel. 438-535.

SERVISI BELE TEHNIKE I RASHLADNIH UREDAJA

“SVETLO SOKOLAI”, ovlašćen “Gorenje” servis, Kralja Petra I br. 34, 025/23-500.
“ELEKTRO SELENČA”, Prvomajski bulevar A-12, telefon: 442-444.
“ELEKTRO-TIM”, Venac Živojina Mišića 27, tel. 025/421-460, mob. 064/125-85-10.

SERVIS MOTORNH TESTERA

“GAM-SERVIS”, Sombor, Partizanska 13 Telefon 483-230, 064/143-69-33

SERVIS ELEKTROMOTORA I EL. PUMPI

“UNIELEKTRO”, Radišićeva 22, tel. 27-370, 462-021.

SERVIS ZA VODOVOD I KANALIZACIJU

ALIGATOR, Josički put 102, Sombor, tel. 438-309, 063/75-61-484.

SERVIS ZA MOTORNE KOSAČICE

“STHIL-DS”, Sombor, Venac vojvode Živojina Mišića 22, telefon 459-954.

STOVARISHE OGREVA

“OGREV BB PLUS”, Sombor, Karadorđeva bb, Telefon 063 / 267- 317

SERVIS APARATA ZA MUŽU

“VULKANUS”, Blagojevićeva 76, tel. 437-600.

SERVIS ZA AUSPUHE

AMSS-AMK MAGNET, Sombor, Veljka Petrovića 16, tel. 025/426-987; 065/9872570

ŠTAMPARIJE

VUJEVIĆ, Sterijina 16, tel. 427-817, 461-271.

TAXI SLUŽBA

ALO - TAXI, (00-24h), 469-469, 062/469-469, 066/469-469

TEHNIČKI PREGLED I REGISTRACIJA VOZILA

AMSS - AMK MAGNET Sombor, Veljka Petrovića 16, Staparski put JUG 3, tel. 22-722 i 29-525

FARBARE

“TEN”, Venac vojvode Živojina Mišića 33, tel. 422-428, Toze Markovića 2, tel. 421-932.

HIDROIZOLACIJA

“HIDRO MD”, Tome Roksandića 95, telefon: 431-740, mob. 063/80-61-135.
“PLAN B”, Miloša Obilića 17, tel. 23-123, 064/613-74-68.

CVEČARE

“MIMOZA”, Kralja Petra I, tel. 25-060.

ČIŠĆENJE TEPIHA, ITISONA, MEBLA...

“NILCO”, Beogradska 33a, tel. 429-029.
“ENTERIJER”, J. Šandora 47, tel. 421-245.
“MINA”, Vojislava Ilića 25, tel. 427-555.
“STANDA”, Đure Jakšića 9, tel. 449-091, mob. 063/ 80-16-554

VETERINARSKE USLUGE

“ROBERT M”, Sombor, Ivana Milutinovića 1. Tel. 025/462-063, 064/331-3272. Robert Molnar, dipl. vet. specijalista za bolesti goveda.
VETERINARSKA STANICA “ŽIVOTINJSKO CARSTVO” D.O.O. Sombor, Mostarska 1
Telefoni: 025/421-021
Željko Paštrović 065/99-87-300
Stevica Zidarević 065/99-87-301
Igor Krizmanić 065/99-87-302